

УДК 343.98

ПРЕДМЕТ ПОСЯГАННЯ ПІД ЧАС УЧИНЕННЯ НЕЗАКОННИХ ДІЙ ЩОДО МАЙНА, НА ЯКЕ НАКЛАДЕНО АРЕШТ, ЗАСТАВЛЕНОГО МАЙНА АБО МАЙНА, ЯКЕ ОПИСАНО ЧИ ПІДЛЯГАЄ КОНФІСКАЦІЇ

Сергій ПОЛЩУК,
аспірант кафедри криміналістики
Національного університету «Одеська юридична академія»

SUMMARY

In the article in a criminality's aspect the article of crime is characterized, that is foreseen to the Article 388 of the Criminal Code of Ukraine "Illegal actions with property which is under arrest, foreclosed property, and property which has been inventoried or is to be forfeited". On the basis of analysis of materials of practice investigation and judicial systematization of the article of criminal trespass is carried out. It enables to select investigations of similar crimes important for a method appropriate communications in the mechanism of their accomplishing. It is established, that the article of the explored illegal actions is property in the wide understanding, that is characterized by the signs of nature legal and physical.

Key words: crime, property, mechanism of commission of crime, illegal action, legal nature, limitation, article of encroachment, method of commission of crime.

АНОТАЦІЯ

У статті в криміналістичному аспекті характеризується предмет злочину, що передбачений ст. 388 Кримінального кодексу України «Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації». На підставі аналізу матеріалів слідчої та судової практики здійснюється систематизація предмета злочинного посягання. Це дає можливість виділити важливі для методики розслідування подібних злочинів закономірні зв'язки в механізмі їх учинення. Констатується, що предмет досліджуваних незаконних дій являє собою майно в широкому розумінні, що характеризується ознаками правової й фізичної природи.

Ключові слова: злочин, майно, механізм учинення злочину, незаконна дія, правова природа, обтяження, предмет посягання, спосіб учинення злочину.

Постановка проблеми. Регламентация в ст. 388 Кримінального кодексу України (далі – КК України) відповідальності за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації, мала сприяти підвищенню поваги в суспільстві до виконання обов'язкових рішень державних органів щодо забезпечення кримінального провадження, позову, звернення стягнення на майно боржника та посилити законодавчий захист прав кредиторів і споживачів фінансових послуг [1]. Однак цього не сталося. Дані Звіту про виконання держбюджету за 12 місяців 2016 року вказують на те, що державою недоотримані майже 100% запланованого доходу від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного правопорушення, і 30% – конфіскованого за рішенням суду за вчинення інших правопорушень [2]. Щороку зберігається тенденція до зростання зареєстрованих в Україні кримінальних проваджень, відкритих за ознаками ст. 388 КК України (2013 р. – 681; 2014 р. – 559; 2015 р. – 822; 8 місяців 2016 р. – 648) [3]. У такій ситуації треба визнати необхідність застосування теоретичних розробок криміналістичної науки, що покликана забезпечити слідчих ефективними засобами боротьби зі злочинністю.

Актуальність теми. У криміналістичному аспекті А.П. Мазур, С.О. Книженко наголошували на проблемних питаннях розслідування незаконних дій щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації [4; 5]. Проте такий важливий системоутворювальний компонент криміналістичної характеристики наведеного виду злочинів, як предмет злочинного посягання, досі залишається поза увагою криміналістів.

Отже, метою статті є визначення сутності предмета незаконних дій щодо майна, на яке накладено арешт, за-

ставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації, а також обумовлених природою цього предмета закономірних зв'язків у механізмі означеної злочинної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ст. 388 КК України кримінально-правове трактування предмета досліджуваного злочинного посягання чітко визначено – це майно, на яке накладено арешт, заставлене майно або майно, яке описано чи підлягає конфіскації. У теорії цивілістики до ширшого, ніж законодавчо визначено, за змістом поняття «майно» зараховують усі так звані «майнові блага», щодо яких виникають цивільні правовідносини (інші матеріальні цінності, фінансові ресурси, результати роботи, послуги тощо) [6]. По суті, все, що має грошову, мінову або споживчу вартість, уходить до широкого змісту поняття «майно». Стосовно нашого об'єкта дослідження саме така, наукова, позиція є прийнятною, адже в практиці розслідування незаконних дій із заставним майном досить часто заставодавець передає в заставу майно, якого на час укладання договору застави ще фактично не існує, наприклад, майбутній урожай певної якості (типу, класу, виду) або грошова каса підприємства. Уже на цьому етапі злочинець може планувати самостійно розпорядитися врожаєм заниженої якості або не показувати майбутні надходження до каси чи на рахунки підприємства.

Невід'ємною ознакою майна як предмета злочинного посягання, передбаченого ст. 388 КК України, є його особливий правовий статус, що пов'язаний зі специфічним порядком реалізації права власності на це майно через наявність обтяжень. Право власності включає сукупність трьох найголовніших правомочностей – права володіння, права користування, права розпорядження [7, с. 131; 8]. Якщо за договором право володіння та користування влас-

ник може передати іншій особі без передавання цілком на рік права власності (наприклад, володіння наймача, користувача за договором позички, зберігача тощо), то право розпорядження, за загальним правилом, здійснює тільки власник. Однак із цього правила є винятки, коли власник примусово позбавляється права розпоряджатися або користуватися нерухомим майном, ця заборона іменується обтяженням [9].

Здійснення розпорядження невластником не означає передачі йому власником усіх правомочностей права власності, а лише впливає із закону (наприклад, під час кримінального, виконавчого чи адміністративного провадження шляхом складання відповідних актів уповноважених на це органів державної влади, їхніх посадових осіб) або договору (іпотеки, застави). Цей фактор зумовлює бажання власника майна або його розпорядника шляхом учинення незаконних дій усунути правомірні перешкоди для реалізації права власності й розпорядитися майном.

З огляду на зміст чинної нормативно-правової бази майно як предмет посягання у злочинах, передбачених ст. 388 КК України, за правовою природою ділиться на такі групи.

1. *Майно, що арештоване:* а) для забезпечення задоволення позовних вимог у цивільному або господарському провадженні; б) в порядку, встановленому адміністративно-процесуальним законодавством; г) для забезпечення сплати податкового боргу; д) під час кримінального провадження. Аналіз судово-слідчої практики свідчить, що арештоване майно є предметом посягання в 35% кримінальних проваджень, відкритих за ознаками ст. 388 КК України, серед них у 80% проваджень таке майно було арештовано постановою державного виконавця про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження; у 15% – ухвалою слідчого судді або суду про арешт тимчасово вилученого майна; у 5% – ухвалою суду про забезпечення позову.

2. *Заставлене майно.* Аналіз чинного законодавства показав, що термін «застава» використовується в цивільному та господарському праві як спосіб забезпечення виконання відповідно цивільних або господарських зобов'язань (ст. ст. 572–593 Цивільного кодексу України, ст. 346 Господарського кодексу України); як примусовий захід виконання податкового непогашеного в установлений термін зобов'язання платника податків (ст. ст. 88, 89, 90, 92 і 93 Податкового кодексу України); як запобіжний захід, передбачений кримінально-процесуальним законодавством (ст. ст. 176, 182 Кримінального процесуального кодексу України). Аналіз матеріалів кримінальних проваджень свідчить, що заставне майно не всіх правових статусів стає предметом посягання. Так, до цього часу не зареєстровано випадків незаконних дій із коштами в грошовій одиниці України, які поміщаються на спеціальний рахунок, як застава згідно з кримінальним процесуальним законодавством.

Кількість кримінальних правопорушень, де предметом посягання є лише майно, що передане в заставу, аналогічним незаконним діям із арештованим майном, і в середньому дорівнює 40% кримінальних проваджень, відкритих за ознаками ст. 388 КК України, серед них у 90% проваджень предметом посягання є майно, яке є забезпеченням виконання зобов'язань щодо повернення кредиту, сплати процентів за його користування та інших збитків, понесених кредитором унаслідок невиконання чи неналежного виконання кредитного договору; у 10% – майно, що описане податковим керуючим у податкову заставу.

3. *Описане майно.* Узагальнюючи нормативно-правову базу України, можна сказати, що опис майна є процедурою фіксації наявності майна, яка або передує його арешту чи конфіскації, або спрямована на забезпечення збереження майна, не пов'язаного з його арештом або конфіскацією.

Тому майже кожний предмет посягання досліджуваних незаконних дій із майном був попередньо описаний. Якщо ж брати за основу слідчу практику розслідування незаконних дій лише із майном, яке описано, то вони становлять тільки 5% аналізованих нами проваджень, відкритих за ознаками ст. 388 КК України, при цьому предметом посягання такого злочину завжди є речові докази, що описуються в протоколах слідчих дій. Серед усієї маси описаного майна предметами досліджуваного злочинного посягання стають речові докази у вигляді предметів, великих партій товарів, зберігання яких через громіздкість або з інших причин неможливе без зайвих труднощів, витрати щодо забезпечення спеціальних умов зберігання яких спільномірні з їх вартістю, або у вигляді товарів, продукції, що піддаються швидкому псуванню. Саме ці предмети, відповідно до закону, повертаються власнику або передаються йому на відповідальне зберігання.

4. *Майно, що підлягає конфіскації за рішенням суду:* а) в кримінальних провадженнях; б) в адміністративних провадженнях. Відповідно до ч. 6 ст. 41 Конституції України, конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом [10]. Останнє визначається в кримінальному, кримінально-процесуальному й адміністративному законах. Результатом виконання конфіскації повинен бути перехід права власності від особи до держави, однак дії власника або іншої особи, якій арештоване або описане майно було ввірено на зберігання, унеможливають це. Узагальнення матеріалів кримінального провадження дає змогу стверджувати, що майно, яке підлягає конфіскації за рішенням суду, стає предметом посягання у 20% кримінальних проваджень, відкритих за ознаками ст. 388 КК України, серед них більшість майна підлягає конфіскації за рішенням суду в кримінальних провадженнях (80%).

Виходячи зі ст. ст. 50, 51 КК України і ст. 100 Кримінального процесуального кодексу України, конфіскацію майна призначають вироком суду як покарання, коли це прямо передбачено Особливою частиною КК України, або як спосіб визначення долі речових доказів і документів («спеціальна конфіскація»). Виконання такого покарання здійснюється згідно із Законом України «Про виконавче провадження» шляхом подальшого накладення державним виконавцем арешту на майно, що підлягає конфіскації, встановлення обмеження права користуватися майном до моменту повернення майна у власність держави проведенням відкритих торгів. Аналогічний порядок конфіскації в адміністративному провадженні, де конфіскація є основним або додатковим адміністративним стягненням (наприклад, коли майно було знаряддям учинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення – часто під час порушення порядку провадження господарської діяльності, незаконних дій, пов'язаних із контрабандою (ст. 352 Митного кодексу України)).

Здійснена нами характеристика та класифікація майна як предмета посягання в злочині, передбаченому ст. 388 КК України, дає можливість стверджувати, що майно особливою правового статусу часто взаємотрасформується. Так, заставне майно часто трансформується в арештоване майно; описане майно – в арештоване або майно, що підлягає конфіскації. Однак у механізмі учинення досліджуваного злочину криміналістично значущим елементом буде первинна правова природа предмета посягання, пов'язана з видом обтяження, адже це зумовлюватиме правові перешкоди на шляху реалізації права власності на майно.

На нашу думку, такі перешкоди також знаходяться в прямій залежності від фізичних властивостей май-

на. Останні покладені в основу класифікації речей у цивільно-правовій науці, що знайшло своє правове закріплення в Цивільному кодексі України (у ст. 181 речі діляться на рухомі й нерухомі; у ст. 183 – подільні й неподільні; у ст. 184 – визначені індивідуальними чи родовими ознаками; тощо). Так, наприклад, згідно із Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», заборона відчуження та арешт нерухомого майна, податкова застава, предметом якої є нерухоме майно, підлягають реєстрації як обтяження в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно [11; 12]. Без звернення до цього Реєстру власнику неможливо вчинити будь-які правочини із цим майном, тому одним із типових механізмів учинення незаконних дій щодо арештованого нерухомого майна стає їх учинення шляхом обману чи зловживання довірою (супутні злочини передбачені ст. ст. 190, 192 КК України). Аналогічно діє Державний реєстр обтяжень рухомого майна відповідно до Закону України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18.11.2003 й Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна» від 05.07.2004 № 830 [13]. Для рухомих подільних чи неподільних речей як предметів посягання в досліджуваних злочинах будуть відповідні ним механізми злочинної діяльності.

Аналіз судово-слідчої практики розслідування незаконних дій щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації, свідчить, що з огляду на фізичні властивості майна до предметів таких злочинних посягань належать *транспорт і його комплектуючі; будинки (квартири, споруди); сільськогосподарська продукція (або товари); обладнання для виробництва товарів і сировини; кошти.*

Транспорт і його комплектуючі. Такий предмет досліджуваних незаконних дій, як правило, представлений автомобільним транспортним засобом, який, згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про автомобільний транспорт», являє собою колісний транспортний засіб (автобус, вантажний і легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), що використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій [14]. Легковий автомобіль є найпоширенішим предметом незаконних дій щодо арештованого або заставленого автотранспорту, мототранспорту – щодо майна, яке підлягає конфіскації.

Злочинець, учиняючи незаконні дії щодо автотранспорту, має на меті повернення його на власну користь. Тому вважаємо, що ознаки автотранспорту як предмета незаконних дій із майном особливого правового статусу та предмета незаконного заволодіння автомобілем збігаються. Отже, виділяють такі ознаки цього предмета злочину: 1) автотранспорт являє собою самохідний механічний транспортний засіб, що приводиться в рух за допомогою двигуна; 2) такий засіб пристосовано для пересування по автошляхах і сконструйовано відповідно для виконання такого завдання; 3) експлуатація автотранспорту відбувається на підставі певних норм; 4) автотранспорт підлягає обов'язковій державній реєстрації; 5) автотранспортний засіб потребує спеціального дозволу на експлуатацію; 6) право власності чи розпорядження автотранспортом підтверджується відповідними цивільно-правовими угодами [15, с. 117].

Утім ні рік випуску автотранспорту, ні його технічний стан, марка, престижність або ринкова вартість, будучи вирішальними ознаками предмета крадіжки, не мають жодного значення при незаконних діях щодо автомобіля, на який накладено арешт, що заставлений або конфіскований. Це пояснюється незначною мірою покарання за такі злочини, адже найчастіше за такі незаконні дії суд признає штраф у розмірі від трьохсот до шестисот

неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що в грошовому еквіваленті в рази менше, ніж прибуток злочинця, отриманий від продажу на запчастини навіть дешевого автомобіля, тим більше від його приховування.

Автотранспорт є типовим предметом посягання в таких різновидах досліджуваного кримінального правопорушення: 1) незаконні дії щодо арештованого автомобіля, що вчиняються фізичною особою-власником шляхом обману чи зловживання довірою; 2) незаконні дії щодо заставленого, описаного автотранспорту, що вчиняються через попереднє обманне отримання кредиту; 3) незаконні дії щодо автотранспорту, на який накладено арешт або що підлягає конфіскації, пов'язані з невиконанням судового рішення. Такі механізми, як правило, обирає власник арештованого або заставленого майна з корисливих мотивів. Так, у квітні 2013 року в м. Одесі в приміщенні товариства «Астра Банк» гр. К., використовуючи паспорт на ім'я гр. О., шляхом обману отримавши згоду банку на його кредитування для купівлі автомобіля марки «Hyundai ix35», підписав договір купівлі-продажу автомобіля марки «Hyundai ix35» 2012 року випуску на ім'я О. Заставним майном за кредитом був придбаний автомобіль. У травні 2013 року К., усвідомлюючи, що цей автомобіль є заставленим майном, з метою відчуження заставленого майна, порушуючи умови кредитного договору та договору застави, видаючи себе за О., оформив довіреність, посвідчену приватним нотаріусом Одеського міського нотаріального округу, на право повного розпорядження цим автомобілем на малознайому людину, яка на підставі вказаної довіреності здійснила переоформлення цього автомобіля на ім'я К. [16]. Варто відзначити, що під час аналізу слідчої практики зустрічались випадки внесення в єдиний реєстр досудових розслідувань інформації щодо незаконних дій із морським або річним транспортом.

Будинки (квартири, споруди). На ці предмети посягання поширюється режим нерухомих речей, тобто обов'язковою умовою виникнення або припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно є їх державна реєстрація. Ці об'єкти є типовим предметом посягання під час незаконних дій, пов'язаних із невиконанням судового рішення. Так, наприклад, гр. М., перебуваючи на посаді генерального директора товариства «ЮТС», знаючи про ухвалення судових рішень щодо стягнення з очолюваного ним підприємства на користь держави сумарної податкової та кредитної заборгованості близько 950 000 грн., про арешт державним виконавцем належного товариству нерухомого майна, розташованого в м. Кодима Одеської області, найняв бригаду робітників, які за його вказівкою у 2011 році демонтували котельню й овочесховище, а потім у червні-жовтні 2013 року демонтували (розібрали) цехи № 1 і № 2, а також адміністративний корпус. Отримані будівельні матеріали продав. Виручені кошти привласнив [17].

Як ми зазначали вище, обтяження прав на нерухомість також уносять до державного реєстру. Ця обставина та неможливість переміщення в просторі без знецінення і зміни призначення майна зумовлюють більшу винахідливість злочинців під час учинення незаконних дій із арештованим, описаним чи заставленим нерухомим майном, наприклад, коли до механізму шахрайства залучається так званий «свій нотаріус», котрий забезпечує проведення незаконної угоди, державний виконавець, який видає злочинцю незаконну постанову про повернення стягувачу виконавчого документа, тощо.

Сільськогосподарська продукція (або товари). Згідно зі ст. 2 Закону України «Про державну підтримку сільськогосподарства України», сільськогосподарська продукція (або товари) – це товари, зазначені в групах 1–24 додатку до Закону України «Про Митний тариф України», що ви-

рошуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних чи орендіваних потужностях (площах) [18]. Аналіз судово-слідчої практики розслідування незаконних дій із майном особливого правового статусу свідчить, що часто предметом посягання стають арештовані або описані зернові культури (на полі чи зібраний урожай), інші продукти рослинного походження, тютюн, алкогольні напої.

Типовий механізм досліджуваного злочину щодо сільськогосподарської продукції полягає в незаконних діях щодо арештованого або заставленого майна, що вчиняються службовою особою шляхом зловживання владою та службовим становищем. Злочинці свої дії пояснюють потраплянням у скрутне фінансове становище й неможливістю розрахуватися з боргами через дію фактору «непереборної сили» (погодні умови, повені тощо). Однак, як показує аналіз матеріалів кримінальних проваджень, незаконні дії щодо такої продукції в більшості випадків пов'язані зі зловживанням владою або службовим становищем (супутні злочини – ст. ст. 191, 364 КК України), що свідчить про корисливий мотив злочинця. Так, товариство «Агрофірма Вороненці» в Полтавській області протягом 2006 року мала заборгованість за паливно-мастильні матеріали перед приватним підприємцем у сумі 192 000 грн. З огляду на цей борг, директор цього товариства гр. О. вирішив із ним розрахуватися насінням соняшнику, яке було раніше описано (поле соняшнику № 2 площею 70 га) й арештовано державним виконавцем. О. усвідомлював, що поле описано, але, оскільки коштів у товариства для погашення боргу перед підприємцем не було, він відчужив урожай соняшнику згідно з видатковими накладними внутрішньогосподарського призначення без номерів [19].

Описаний різновид досліджуваної злочинної діяльності використовується також для заволодіння *обладнанням для виробництва товарів і сировини (часто металобрухт, нафтопродукти)*. Такі предмети, як правило, описані та підлягають конфіскації за рішенням суду, характеризуються певними труднощами їх зберігання через громіздкість, наявність певних умов для збереження їх якості, не користуються ринковим попитом для швидкої реалізації через відкриті торги. Тому передаються власнику або по договору на відповідальне зберігання. Власник такого майна або службова особа, яка має право на відповідальне зберігання майна, здійснює з ним незаконні дії, при цьому можуть супутньо вчиняти один із злочинів у сфері службової діяльності.

Так, 14 червня 2016 року під час обшуку на автоматично-заправній станції (далі – АЗС) було опломбовано контрольними пломбами колонку та резервуари, в яких знаходилися паливно-мастильні матеріали, що були передані на відповідальне зберігання власнику цього АЗС гр. М, якого було попереджено про кримінальну й матеріальну відповідальність за розтрату, відчуження, приховування чи підміну описаного майна. Усупереч цьому, М. 30 червня 2016 року умисно зірвав пломби з резервуарів, у яких зберігалось описане й передане йому для зберігання майно, і з цього часу по 14 липня 2016 року за допомогою паливно-роздатних колонок на автозаправній станції збував клієнтам АЗС незаконно виготовлені нафтопродукти [20].

Кошти. Усі розрахунки в Україні здійснюються в готівковій або безготівковій формах. Остання є панівною під час розрахунків між юридичними особами, а також розрахунків за участю фізичних осіб, пов'язаних зі здійсненням ними підприємницької діяльності. Безготівкові кошти є записами грошових сум на рахунках у

банках, тому саме їх рух просто відстежити й, відповідно, для забезпечення виконання зобов'язань накласти арешт на розрахункові рахунки або касу підприємства. Якщо останні перебувають у податковій заставі, поширеним є їх опис державним виконавцем. Тож кошти в безготівковій формі на банківських рахунках або в готівковій формі в касі підприємства будуть типовими предметами посягання в механізмах незаконних дій, що вчиняються: 1) представником банківської або іншої фінансової установи з коштами (вкладами), на які було накладено арешт; 2) службовою особою щодо арештованого майна шляхом зловживання владою та службовим становищем. Так, гр. Н., діючи як генеральний директор товариства «Віннеспечпостач», будучи службовою особою, умисно, зловживаючи повноваженнями, з метою одержання неправомірної вигоди для себе, достовірно знаючи про те, що, відповідно до акту опису майна від 1 вересня 2011 року, майно, на яке підприємство набуло право власності в майбутньому, знаходиться в податковій заставі, без погодження з податковою інспекцією в м. Вінниця в період із 2 вересня 2011 року по 26 жовтня 2011 року зняв із розрахункового рахунку підприємства в товаристві «УкрСиббанк» кошти на загальну суму 232 700 грн., які використав на особисті потреби, а не на погашення податкового боргу в сумі 399,8 тис. грн., чим спричинив тяжкі наслідки державним інтересам [21].

Висновки. Предметом злочинного посягання, передбаченого ст. 388 КК України, є майно з особливим правовим статусом, який зумовлений накладанням на це майно певного виду обтяження. Визначальними ознаками предмета досліджуваних нами незаконних дій є правова природа та фізичні властивості майна, адже саме від цих критеріїв залежать правові й фактичні перешкоди на шляху реалізації права власності на майно.

Пропонована характеристика та класифікація майна як предмета посягання в злочині, передбаченому ст. 388 КК України, дала можливість виділити його такі закономірні зв'язки в механізмі означеної злочинної діяльності: 1) особливий правовий статус майна, що є предметом посягання, часто взаємотрасформується, однак у механізмі злочину криміналістично значущим елементом буде його первинна правова природа, що пов'язана з видом обтяження; 2) ринкова вартість предмета посягання не впливає на механізм незаконних дій із ним; 3) предмет досліджуваних незаконних дій являє собою майно в широкому розумінні, що характеризується взаємообумовленими ознаками правової та фізичної природи.

Список використаної літератури:

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав кредиторів та споживачів фінансових послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=38992.
2. Виконання Державного бюджету 2016 року // Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=308375>.
3. Статистична інформація Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>.
4. Мазур А.П. Побудова криміналістичних версій на початковому етапі розслідування / А.П. Мазур // Право і суспільство. – 2015. – № 4/2. – С. 193–198.
5. Книженко С.О. Криміналістична класифікація злочинів проти правосуддя / С.О. Книженко // Право і безпека. – 2013. – № 1 (48). – С. 113–117.
6. Цивільне право України: Загальна частина / за редакцією проф. І.А. Бірюкова і Ю.О. Заїки. – К. : Алеута, 2014. – 510 с.

7. Дзера О.В. Право власності в Україні : [навч. посіб.] / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова, О.А. Підпригора ; за заг. ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 816 с.
8. Конституція України від 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
9. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV; поточна редакція зі змінами Законом України від 20.12.2016 № 1791-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1952>.
10. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр.
11. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV; поточна редакція зі змінами Законом України від 20.12.2016 № 1791-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1952-15/page>.
12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF>.
13. Про затвердження Інструкції про порядок ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна та заповнення заяв : Наказ Міністерства юстиції України від 29.07.2004 № 73/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.07.2004 за № 942/9541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0942-04>.
14. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 № 2344-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.
15. В'юнник Д.Ю. Предмет злочинного посягання в системі криміналістичної характеристики крадіжок автотранспорту / Д.Ю. В'юнник // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 115–120
16. Архів Приморського районного суду м. Одеси за 2015 р., кримінальне провадження за № 12013170020000459.
17. Вирок по справі № 503/2398/13-к від 10 жовтня 2014 року Кодимського районного суду Одеської області // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41153218>.
18. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV (зі змінами станом на від 20.12.2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1877-15/page>.
19. Вирок по справі № 1-53/2008 р. від 9 вересня 2008 р. Оржицького районного суду Полтавської області // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/4843220>.
20. Вирок по справі 721/660/16-к від 11 серпня 2016 р. Путильського районного суду Чернівецької області // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/59607971>.
21. Вирок по справі № 206/5211/2012 від 30 травня 2013 р. Вінницького міського суду Вінницької області // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32103313>.
-